

**ŠVENČIONIŲ RAJONO MENO MOKYKLOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2025 m. rugsėjo 1 d. Nr. V-
Švenčionys

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2025 m. gegužės 21 d. įsakymo Nr. V-559 „Dėl 2025–2026 ir 2026–2027 mokslo metų pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų patvirtinimo“ 11 priedu,

t v i r t i n u Švenčionių rajono meno mokyklos ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo tvarkos aprašą, pasirašytinai supažindinant su dokumentu mokytojus.

Direktorė

Irena Kerulienė

PATVIRTINTA
Švenčionių rajono meno mokyklos
direktorės 2025 m. rugsėjo 1 d.
įsakymu Nr. V -

ŠVENČIONIŲ RAJONO MENO MOKYKLOS UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švenčionių rajono meno mokykla (toliau – Mokykla), siekdama pradinio, pagrindinio Formalųjį švietimą papildančio ugdymo programose, patvirtintose Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos „Rekomendacijomis dėl meninio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo“, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. sausio 27 d. įsakymo Nr.V-48 (toliau – FŠPU programos), nustatytų tikslų, numato, jog mokinių mokymosi procesas turi būti organizuojamas ne tik Mokykloje ir jos aplinkoje, bet ir ne Mokyklos aplinkose, organizuojant išvykas į muziejų, teatrą, koncertą, galeriją, parką ar kitas mokymuisi aktualias aplinkas.

2. Mokykla, ugdymo procesą organizuodama ne Mokyklos aplinkoje, priima ir derina sprendimus dėl organizavimo laiko, vietos, formos, turinio atitikties FŠPU programoms bei saugumo reikalavimams. Ugdymo procese skiriamos prasmingos užduotys, vertinama mokymosi pažanga.

3. Ugdymo ne Mokyklos aplinkoje organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) numato ugdymo ne Mokyklos aplinkoje tikslus, formas, trukmę ir reikalavimus mokinių saugumui bei prasmingam ugdymo laiko panaudojimui užtikrinti.

II SKYRIUS UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO FORMOS IR TRUKMĖ

4. Atsižvelgiant į dalyko FŠPU programos mokymosi turinį, ugdymo procesas ne Mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas vykdam:

4.1. išvykas, t. y. išvykimus iš Mokyklos mokymosi tikslais: į muziejus, parkus, galerijas, koncertų sales ar kitus objektus, erdves, kuriose organizuojamas ugdymo procesas;

4.2. pažintines veiklas, kaip neformaliojo vaikų švietimo veiklas, skirtas vaikų ir jaunimo tautiniam, pilietiniam ir kultūriniam ugdymui skatinti.

5. Pažintinės veiklos organizavimo formos:

5.1. ekskursija – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas; gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

5.2. turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimo forma į rekreacinę teritoriją su įrengta stovyklaviete;

5.3. sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

5.4. vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir meniniais tikslais;

5.5. žygis – ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

5.6. kitos Mokyklos vykdomos pažintinės veiklos formos.

6. Ugdymo proceso ne Mokyklos aplinkoje trukmė gali būti:

6.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);

6.2. visos dienos (trukmė ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);

6.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).

7. Ugdymas ne Mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas:

7.1. artimoje aplinkoje, netoli Mokyklos esančiose organizacijose, viešose erdvėse ar parkuose ir kituose objektuose;

7.2. savivaldybės teritorijoje;

7.3. kitos savivaldybės teritorijoje;

7.4. kitoje šalyje.

III SKYRIUS

UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

8. Ugdymo ne Mokyklos aplinkoje poreikį numato mokytojai, atsižvelgdami į dalyko FŠPU programoje numatytus tikslus. Poreikis organizuoti ugdymą ne Mokyklos aplinkoje ir tam reikalingi resursai derinami su Mokyklos direktoriumi ar jo įgaliotu asmeniu. Planuojant organizuoti ugdymą ne Mokyklos aplinkoje rekomenduojama atsižvelgti į šiuos veiksniai:

8.1. tikslingumo. Numatyti, kaip suplanuotos veiklos padės siekti dalyko FŠPU programoje numatytų tikslų, kokios užduotys bus skiriamos mokiniams ir kaip bus vertinama jų pažanga;

8.2. mokinių saugumo. Numatyti priemones mokinių saugumui esant ne Mokyklos aplinkoje užtikrinti;

8.3. įtraukumo. Siūlant veiklas atsižvelgti į mokinių mokymosi poreikių įvairovę ir sudaryti sąlygas visiems mokiniams dalyvauti planuojamose veiklose, numatant įvairius mokinių įsitraukimo į veiklas būdus;

8.4. ekonomiškumo. Įvertinti, kokių papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių gali pareikalaoti ši veikla ir ar Mokykla gali juos skirti;

8.5. rizikų tikimybės. Apsvarstyti galimas rizikas ir numatyti jų įveikos būdus.

9. Siekiant, kad ugdymas ne Mokyklos aplinkoje sukurtų prielaidas mokiniams patirti gilesnę mokymosi patirtį, rekomenduojama:

9.1. numatyti konkrečius uždavinius, kuriems pasiekti ugdymo procese reikalingos kitokios aplinkos;

9.2. įtraukti mokinius į pasiruošimo procesą ir padėti mokiniams suprasti kontekstą;

9.3. jeigu ugdymo proceso metu į mokymosi vietą vykstama specialiu transportu, važiavimo laiką iš dalies panaudoti mokymuisi;

9.4. ugdymo procese organizuoti aktyvias mokymosi veiklas, pritaikytas kitokiai aplinkai, kurios negalimos organizuoti mokantis klasėje;

9.5. į ugdymo procesą pagal galimybes įtraukti interaktyvias mokymosi priemones;

9.6. ugdymo veiklas organizuoti pagal iš anksto sudarytą planą (priedas Nr. 1).

IV SKYRIUS

SAUGUMO REIKALAVIMAI IR ATSAKOMYBĖS

10. Organizuojant išvyką, vykimą į pažintines veiklas (toliau – Išvyka) ir siekiant užtikrinti besimokančiųjų saugumą, yra skiriami lydintys asmenys ir Išvykos vadovas. Lydintys asmenys – suaugę asmenys, kurių funkcijas apibrėžia Mokyklos vadovas. Lydinčiųjų asmenų skaičius priklauso nuo Išvykoje dalyvaujančių mokinių skaičiaus. Jeigu Išvykoje dalyvauja:

10.1. mažiau nei 15 mokinių ir jie yra vyresni nei 16 metų, skiriamas tik Išvykos vadovas;

10.2. mažiau nei 15 mokinių, kurie mokosi pagal pradinio FŠPU programą, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

10.3. mažiau nei 15 mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio FŠPU programą ir jaunesni nei 16 metų, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

10.4. daugiau kaip 15 ir mokinių, vyresnių nei 16 metų, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

10.5. daugiau kaip 30 mokinių, skiriamas Išvykos vadovas ir 2 lydintys asmenys;

10.6. organizuojant Išvyką į užsienį, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintys asmenys santykiu 15 mokinių – 2 lydintys asmenys; 30 mokinių – 4 lydintys asmenys;

10.7. suaugusiems asmenims vykstant į Išvykas skiriamas tik Išvykos vadovas, kuriuo gali būti skiriamas vienas iš vykstančiųjų.

11. 1–2 klasių mokiniams organizuojamos išvykos ne ilgesnės nei vienos ugdymo dienos trukmės.

12. Siekiant užtikrinti mokinių saugumą organizuojant ugdymą ne Mokyklos aplinkoje, nustatoma, kad:

12.1. Mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo:

12.1.1. skiria ir tvirtina asmenį, atsakingą už ugdymo ne Mokyklos aplinkoje organizavimą;

12.1.2. vertina galimas rizikas ir kitus veiksnius, teikia pritarimą / neteikia pritarimo planuojamai Išvykai;

12.1.3. priima Išvykos vadovo prašymą dėl Išvykos, skiria ir tvirtina Išvykos vadovą ir lydinčiuosius asmenis, tvirtina Išvykos programą, dalyvių sąrašą. Lydintys asmenys nėra skiriami, kai ugdomojoje veikloje dalyvauja tik suaugusieji asmenys; nustato Išvykos vadovo (-ų) pareigas;

12.1.4. atsižvelgdamas į planuojamos veiklos specifiką, mokinių amžių ir jų specialiuosius ugdymo(si) poreikius, gali nustatyti dalyvaujančiųjų išvykoje skaičių ir kitoki lydinčiųjų asmenų skaičių;

12.1.5. saugos ir sveikatos klausimais moko ir atestuoja Išvykos vadovą (-us) vadovaudamasis Mokymo ir žinių darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais tikrinimo bendrųjų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. A1-276, nustatyta tvarka.

12.2. Išvykos vadovas:

12.2.1. parengia veiklų programą / planą ir numato parengiamuosius darbus (1 priedas).

12.2.2. numato galimas rizikas ir pasirėngimą joms valdyti;

12.2.3. priima vadybinius sprendimus, reikalingus mokymuisi ne Mokyklos aplinkoje įgyvendinti;

12.2.4. pristato suplanuotų veiklų planą mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams);

12.2.5. įtraukia lydinčius asmenis į parengiamuosius darbus, numato jų pareigas, priskiria lydintiems asmenims mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi;

12.2.6. užtikrina numatytą veiklą įgyvendinimą ir sąlygas numatytiems ugdymo tikslams pasiekti;

12.2.7. užtikrina, kad vykdant suplanuotas veiklas būtų laikomasi Mokykloje nustatytų procedūrų;

12.2.8. supažindina Dalyvius su Švenčionių r. Pabradės meno mokyklos ugdymo ne mokyklos aplinkoje saugos, sveikatos ir elgesio instruktažais. Saugos instruktažai registruojami tam skirtame žurnale pasirašytinai (3 priedas);

12.2.9. užtikrina Dalyvių saugą Išvykos metu;

12.2.10. susidarius situacijai, gresiančiai Dalyvių saugai, pakeičia maršrutą, sustabdo arba nutraukia Išvykos vykdymą.

12.3. nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:

12.3.1. raštiško sutikimo dėl vaiko dalyvavimo planuojamose veiklose pateikimą už Išvyką atsakingam asmeniui. Sutikimas gali būti pateiktas laisva forma arba pagal Mokyklos parengtą formą (2 priedas), arba el. dienyne; mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę nepritari, kad vaikas dalyvautų Išvykoje, atšaukti vaiką iš Išvykos. Mokiniais, nedalyvaujantiems Išvykoje, vyksta ugdymo procesas Mokyklos nustatyta ugdymo organizavimo forma;

12.3.2. su Išvykai organizuoti susijusių išlaidų apmokėjimu;

12.3.3. būtinos informacijos apie vaiko sveikatą perdavimu lydintiems asmenims;

12.4. mokiniai atsakingi:

12.4.1. už dalyvavimą Išvykoje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl objektyviai pagrįstų priežasčių, dėl kurių susitariama mokykloje;

12.4.2. už aptartų elgesio taisyklių laikymąsi: nekelti grėsmės sau ir kitiems keliaujant transporto priemone, nepažeisti saugaus eismo reikalavimų, atsakingai elgtis lankant numatytus objektus ir kt.

V SKYRIUS IŠVYKOS Į UŽSIENĮ ORGANIZAVIMAS

13. Išvyka į užsienį mokymosi tikslais galima, jeigu Išvykos programa ir tikslai padeda siekti FŠPU programose numatytų ugdymo tikslų. Prieš Išvyką į užsienio šalį susipažįstama su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos rekomendacijomis dėl vykimo į pasirinktą šalį.

14. Mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, susipažinęs su mokytojo planuojamos Išvykos programos projektu, kuris rengiamas Mokyklos nustatyta tvarka, priima sprendimą dėl mokinių Išvykos į užsienį organizavimo. Mokyklos vadovas skiria Išvykos vadovą ir lydinčiuosius asmenis, su jais aptaria Išvykos programą, saugaus vykimo aplinkybes, galimas rizikas bei jų valdymą.

15. Išvykos į užsienį vadovas:

15.1. sudaro detalią Išvykos programą;

15.2. numato galimas kelionės rizikas ir jų valdymą ir aptaria su Mokyklos vadovu;

15.3. pateikia Išvykos programą ir detalią informaciją nepilnamečių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl nakvynės vietos, nurodo telefono numerį, kuriuo gali susiekti, bei kitą, jo nuožiūra, svarbią informaciją;

15.4. pateikia reikalavimus reikalingai informacijai gauti iš nepilnamečių mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) ir pilnamečių mokinių, kurią turi žinoti Išvykos vadovas vykdamas į Išvyką;

15.5. organizuoja vizos, jeigu reikalinga, gavimą;

15.6. organizuoja mokinių pasirengimą vykti į Išvyką, atsižvelgdamas į Mokyklos nustatytas taisykles / reikalavimus. Neišvykusiems mokiniams ugdymo procesas organizuojamas Mokykloje įprasta tvarka;

15.7. supažindina su Išvykai į užsienį reikalinga informacija, paaiškina pagrindinius kultūrinius skirtumus, nurodo galimus informacijos šaltinius, pasiūlo mokiniams savarankiškai susipažinti su šalimi, į kurią vykstama;

15.8. supažindina su išvykos taisyklėmis.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Mokykla numato, kaip organizuos mokinių Išvykas nuosekliai (pavyzdžiui, kiekvieną mėnesį, savaitę) ar koncentruos veiklą tam tikrais laikotarpiais (pavyzdžiui, trimestro ar pusmečio pabaigoje). Mokinio mokymosi laikas išvykose, ekskursijose ir kitais panašiais atvejais, trunkantis ilgiau nei pamoka, perskaičiuojamas į konkretaus dalyko (-ų) mokymosi laiką (pagal pamokos (-ų) trukmę).

17. Mokykla, vadovaudamasi Aprašu ir kitais ugdymo procesą reglamentuojančiais dokumentais, rengia vidaus teisės aktus, reglamentuojančius mokinių ne Mokyklos aplinkose, Išvykų organizavimą.

Švenčionių rajono meno mokyklos
ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo
tvarkos aprašo 1 priedas

**ŠVENČIONIŲ RAJONO MENO MOKYKLOS UGDYMO NE MOKYKLOS
APLINKOJE IŠVYKOS DETALI PROGRAMA**

PROGRAMOS POBŪDIS (PVZ.: ekskursija, stovykla, konkursas, festivalis, olimpiada)	
PROGRAMOS TIKSLAS (-AI)	
PROGRAMOS DALYVIAI (nurodyti kiek vaikų dalyvauja)	
PROGRAMOS TURINYS	
PROGRAMOS VYKDYMAS:	
DATA	
MARŠRUTAS	
TRUKMĖ	
IŠVYKIMO VIETA IR LAIKAS	
PARVYKIMO VIETA IR LAIKAS	
NAKVYNĖS VIETA (jeigu programa ne vienos dienos)	
VEIKLAI SKIRTA LĖŠŲ	

**ŠVENČIONIŲ RAJONO MENO MOKYKLOS MOKINIŲ,
VYKSTANČIŲ/DALYVAUSIANČIŲ UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE
SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	Mokinio vardas, pavardė	Klasė	Tėvų (globėjų, rūpintojų) telefonas
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			
29.			

Išvykos vadovas:

SUDERINTA:

TVIRTINU:

Švenčionių rajono meno mokyklos
ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo
tvarkos aprašo 2 priedas

(vieno iš mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) vardas, pavardė)

(adresas, telefonas)

Švenčionių rajono meno mokyklos
Direktoriui

**SUTIKIMAS
DĖL VAIKO DALYVAVIMO UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE**

20____ - ____ - ____
(data)

Prašau leisti mano sūnui (duktai) _____
(vardas ir pavardė)

dalyvauti Švenčionių r. meno mokyklos organizuojamose ugdymo ne mokyklos aplinkoje (vykti į miesto, rajono, Respublikos, tarptautinius renginius Lietuvos Respublikos teritorijoje).

Išvykų vadovas: Švenčionių r. meno mokyklos direktoriaus įsakymu paskirtas asmuo.

Sutinku, kad prireikus mano vaikui būtų suteikta medicinos pagalba, o vežant į med. įstaigą, jį atstovautų turizmo renginio vadovas.

(parašas)

(tėvo/globėjo vardas, pavardė)

Švenčionių rajono meno mokyklos
ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo
tvarkos aprašo 3 priedas

ŠVENČIONIŲ RAJONO MENO MOKYKLOS UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE SAUGOS, SVEIKATOS IR ELGESIO INSTRUKTAŽAI

I. BENDROJI DALIS

Šios taisyklės yra norminis mokyklos dokumentas, nusakantis mokiniams jų veiklos ir elgesio reikalavimus išvykų metu, kad nebūtų padaryta žala gamtai, savo ir kitų mokinių saugai, sveikatai ar gyvybei.

Taisyklės nusako su mokinių veikla susijusius pavojus, riziką ir reikalauja griežtai laikytis saugos priemonių, elgesio, drausmės taisyklių ir etiketo reikalavimų kiekvienoje išvykoje (ar išvykos etape).

Mokiniui, supažindintam pasirašytinai su šiomis taisyklėmis ir pažeidusiam šiuos taisyklių reikalavimus, taikoma administracinė atsakomybė ir drausminė nuobauda pagal mokykloje numatytą tvarką.

II. VEIKSMAI PRIEŠ IŠVYKĄ

Dalyvaujant išvykoje būtina:

- Dalyvauti išvykos organizavimo veikloje.
- Informuoti tėvus/ globėjus apie išvykos tikslą, datą ir laiką, bei vadovą.
- Patikslinti ar į sąrašą taisyklingai įrašyta asmens vardas, pavardė.
- Išklausti šį instruktažą ir pasirašyti išvykos programos atitinkamoje skiltyje.

Vykstant į išvyką reikia:

- nesivežti greitai gendančių maisto produktų;
- pasirūpinti tinkama sezonui apranga;
- turėti apsauginių priemonių;
- sergant lėtinėmis ir kitomis ligomis, informuoti apie tai turizmo vadovą(mokytoją), pasiimti reikiamų vaistų;
- draudžiama vežti ir vartoti svaigiųjų gėrimų, narkotinių medžiagų bei kitų sveikatai ar gyvybei pavojingų medžiagų, priemonių.

III. SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI EINANT PĖSČIOMIS

Organizuotai pėsčiųjų grupei mieste draudžiama eiti važiuojamąja kelio dalimi, galima eiti tik šaligatviu.

Organizuota pėsčiųjų grupė už miesto ribų ar vietovėse, kuriose nėra šaligatvių važiuojamąja dalimi privalo:

- eiti kolona ne daugiau kaip 2 eilėmis kuo arčiau dešiniojo važiuojamosios dalies krašto ir tik transporto priemonių judėjimo kryptimi;
- kolonos priekyje ir gale iš kairės pusės turi eiti lydintys asmenys su ryškiaspalvėmis vėliavėlėmis bei vilkėti ryškiaspalves liemenes su šviesą atspindinčiais elementais. 11. Tamsiuoju paros metu arba esant blogam matumui organizuotai pėsčiųjų grupei eiti važiuojamąja dalimi draudžiama.

Norint pereiti perėją pėsčiasis privalo:

- eiti šaligatvių dešine puse iki pėsčiųjų perėjos;
- sustoti dešinėje pėsčiųjų perėjos pusėje;
- sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;
- pažiūrėti į kairę;
- pažiūrėti į dešinę pusę ir įsiklausyti;
- jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pasižiūrėti į kairę. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsčiųjų perėjose pėstiesiems leidžiama eiti tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį;
- eiti tiesiai, ne įstrižai per pėsčiųjų perėją, neperžengiant jos ribų,
- visą laiką stebėti gatvę, pasižiūrėti į abi puses.
- jei transporto priemonė atvažiuoja iš dešinės pusės, reikia nesiblaškyti, bet ramiai sustoti gatvės viduryje ir palaukti kol transporto priemonė sustos arba kol pravažiuos.
- eiti per gatvę galima tik įsitikinus, jog eiti saugu.

Norint pereiti nereguliuojamą šviesoforo sankryžą pėsčiasis privalo:

- eiti šaligatvių dešine puse iki sankryžos;
- sustoti dešinėje pėsčiųjų perėjos pusėje;
- sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;
- pažiūrėti į kairę;
- pažiūrėti į dešinę pusę ir įsiklausyti;
- jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pasižiūrėti į kairę. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsčiųjų perėjose pėstiesiems leidžiama eiti tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį.

Neleidžiama eiti per reguliuojamą perėją, kai dega šviesoforo:

- geltona šviesa;
- raudona šviesa.

Leidžiama eiti, kai dega žalia šviesa.

Eiti tiesiai, ne įstrižai per pėsčiųjų perėją, neperžengiant jos ribų, be reikalo nedelsti ar nestoviniuoti.

IV. SAUGUS ELGSYS GATVĖJE, VIEŠAJAME TRANSPORTE – AUTOBUSE, TROLEIBUSE, TRAUKINYJE, TRAMVAJUJE

- Mūsų respublikoje, ir daugelyje kitų šalių, eismas vyksta dešiniąja puse. Vengti ėjimo prieš judėjimą. Prasilenkiama iš dešinės.
- Net ir labai dideliuose sambūriuose negalima stumdytis, skintis kelią alkūnėmis, reikia paprašyti leidimo praeiti. Pastebėję, kad kas nors skuba, pasitraukite į šalį.
- Ypač skiriamas dėmesys invalidams, neįgaliesiems, mažiems vaikams, tėvams su mažais vaikais, pagyvenusiems žmonėms. Padėti jiems įlipti į transporto priemonę arba pereiti gatvę. Visur ir visada užleidžiame sėdimą vietą, turintiems pirmumo teisę ir privilegijas į sėdimas vietas.
- Kai prasilenkiant reikia pasisukti, į sutiktąjį atsigręžiama veidu. Pvz.: autobuse praeinant į savo vietą, būtina atsikus veidu į sėdintį keleivį ir atsisėsti į savo vietą. Nepamirškite atsiprašyti sėdinčio keleivio, kad užimtumėte jums skirtą vietą.
- Jei susitikdami vienu metu žengėte į tą pačią pusę, sustokite ir leiskite sutiktajam praeiti.
- Jeigu sutiktasis siūlo jums praeiti, padėkokite ir praeikite.
- Rankinės, krepšeliai, portfeliai, kiti daiktai nešami dešinėje rankoje, kad nekliudytų praeiviams.
- Ruošiantis kelionei, reikia gerai apžiūrėti, ar metalinės krepšio rankenos, kuprinės detalės neužkliudys savų ar svetimų kojinių, drabužių. Iš anksto reikia viską suremontuoti.

- Jeigu turistinė grupė keliauja su lazdomis, tai lazda reikia laikyti vertikaliai, nes horizontaliai nešti lazda ar ilgą lietsargį yra pavojinga, nes į jų smaigalius gali susižeisti vaikai ar praeiviai, sudaro ir kitų nepatogumų. Lietsargiu ir lazda nemosuojama.
- Jeigu einame su lietsargiu išskleistu virš galvos, reikia laikyti taip, kad vanduo netekėtų ant praeivių. Susitinkant su praeiviu, lietsargis pakeliamas arba pakreipiamas į kitą pusę.
- Reikia stengtis, kad šlapiu lietsargiu neliestum kitų, tiek einant gatve, tiek įlipant į transporto priemonę.
- Einant keliose greta, reikia atsižvelgti į šaligatvio plotį. Siauru šaligatviu greta galima eiti tik dviese, trečias seka iš paskos. Taip einant sutiktuosius praleidžia, atsitraukdamas atgal, jaunesnysis amžiumi.
- Jei einama trise (2 merginos ir vaikinai) tuomet viduryje eina vaikinai. Jeigu eina mergina, vaikinai ir pagyvenusi moteris, tuomet pastaroji eina viduryje.
- Vaikinas ar vyras neturi eiti pirma merginos ar moters. Tai leistina tik blogame ar pavojingame kelyje (keliaujant kalvomis, kalnais, pelkėmis ir pan.), kai vaikinai ar vyrai turi skintis kelią, kad išvengtų nelaimingų atsitikimų.
- Turistinėse kelionėse, ekskursijose dažnai tenka sužinoti kelią, lankytiną objektą, įstaigą ar kt. Tenka kreiptis į praeivius ar pravažiuojančius. Niekada nepamirškite pasakyti "atsiprašau", "atleiskite", "prašom" ir t.t. Gavę atsakymą būtinai padėkokite.
- Gatvėse, keliuose, kaimeliuose ar miesteliuose ir miestuose nemandagu nepagarbiai žvelgti į praeivius, juoktis iš jų aprangos ir išvaizdos.
- Nemandagu brautis pro žmones, kad pamatytum, ką jie apžiūrinėja parduotuvėse, muziejuose, gatvėse ir kt.
- Pirmenybę sėsti į viešąjį transportą turi neįgalūs, invalidai, maži vaikai, pagyvenę žmonės. Vyras įeidami į vagoną, priekin praleidžia moterį su kuria vyksta į kelionę, o iš vagono išlipa pirmas ir padeda savo bendrakeleivei ir kitoms grupės merginoms ar moterims išlipti.
- Įlipę į transporto priemonę, nesustokite prie durų, eikite į priekį, netrukdykite įlipti kitiems keleiviams.
- Negalima ant sėdynės dėti savo daiktų, kai yra stovinčių keleivių. Galima tik tada, kai niekas nestovi ir yra laisvų vietų.
- Sėdimos vietos visuomeniniame transporte užleidžiamos seneliams, neįgaliesiems ligoniams, tėvams su kūdikiu, nėščiosioms moterims, pagyvenusiems žmonėms. Tai turi daryti tiek grupės vaikinai, tiek ir merginos, o pirmiausiai jaunimas.
- Išauklėtas vyriškis užleidžia savo sėdimą vietą merginai ar moteriai. Jeigu ilga kelionė, tai dalinasi ta vieta su bendrakeleive, išskyrus atvejus, kai esame susižeidę, blogai jaučiamės, negalime stovėti.
- Kuria iš transporto rūšių naudotumės, visur reikia nepriekaištingai laikytis ten galiojančių taisyklių, kad būtų užtikrintas saugumas. Pvz.: kad neįvyktų nelaimingas atsitikimas, draudžiama iškišti rankas, persisverti pro važiuojančio traukinio ar automobilio langą, negalima važiuojant atidarinėti durų ir kt. Leistis į ginčus su pareigūnais ne tik nemandagu, bet ir neprasminga.
- Dėl atvykimo į paskirties vietą, dėl persėdimo reikia teirautis transporto darbuotojų, o ne keleivių, nes pastarieji gerai visko nežinodami, gali jus suklaidinti.
- Sėdint negalima taip ištiesti kojų, kad jos liestų kitus keleivius, ypač autobuse, troleibuse, traukinyje, sėdint ant suoliuko viešose vietose. Papildomus patogumus galima sau leisti tik tada, kai yra laisvų vietų ir netrukdoma kitiems.
- Važiuojant miegamajame vagonė, apatiniu gultu naudojasi keleiviai, turintys vietą ant viršutinio gulto. Išauklėtas vyras apatinę vietą užleidžia moteriai, o jaunuolis – pagyvenusiam. Ir mergina neatsisako užleisti savo vietą seneliui, nes jam sunku ropštis į viršų.
- Jei važiuoja grupė turistų, tai grupės vadovas privalo užtikrinti drausmę, ramybę savo dalyvių, kad netrukdytų kitiems ramybės.

- Ilgoje kelionėje tenka valgyti autobuse ar traukinyje. Patogiausia iš anksto paruošti sumuštinčius. Nedera žiūrėti, kaip žmogus valgo. Maisto likučiai suvyniojami į popierių ir metami į šiukšlių dėžę. Draudžiama mesti pro langą ar po sėdyne.
- Atvažiavus į paskirties vietą, atsisveikinama su bendrakeleiviais. Toliau važiuojantiems linkima laimingo kelio.
- Jaunuoliai, vyrai išlipa pirmi, kad galėtų padėti išlipti savo merginoms ar moterims. Saugus išlipimas padeda išvengti traumų. Jei reikia, padedama išlipti ir seneliams, neįgaliesiems, kurių niekas nelydi. Tai priklauso nuo situacijos.
- Šios elgesio taisyklės galioja keliaujant ir kitomis transporto rūšimis. Reikia atsižvelgti į jų specifiką ir važiavimo jomis saugos taisykles. Visada ir visur būkite paslaugūs neįgaliesiems, seneliams, pagyvenusiems žmonėms ir mažiems vaikams.

V. EKSURSIJOS DALYVIŲ ELGESYS MUZIEJUOSE IR PARODOSE

- Muziejuose ir parodose kiekvienas dalyvis privalo saugoti eksponatus. Neliesti jų rankomis, vaikščioti atsargiai, kad neužkliudyti eksponatų. Vykdyti ekskursijos vadovo nurodymus, atidžiai klausytis jų pasakojimo apie vieną ar kitą eksponatą.
- Negražu ir neetiška garsiai kalbėtis ir juoktis parodų salėse.
- Nedera demonstruoti savo erudiciją, ginčytis su ekskursijų vadovais.
- Kritikuoti atskirus eksponatus ir meno kūrinius reikia labai subtiliai. Negali būti kritika dėl kritikos, puikuotis.
- Vadovo pasakojimo reikia klausytis visos ekskursijos metu, nors ir būtų neįdomu ar jau jums žinomos tos žinios, apie kurias kalba ekskursijos vadovas.
- Savo jausmus, žavėjimąsi eksponatais reikia tyliai be gestų, ranka rodymų, kad netrukdytume kitiems lankytojams.
- Lankantis muziejuose ir parodose nemandagu peržiūrėti skubotai, tiesiog praeinant pro šalį, neįsigilinus į autorių kūrinius ar istorinius eksponatus. Reikia nuodugniai apžiūrėti, įsigilinti į dailės kūrinių ar eksponatą, ypač kuris jums patinka.
- Nemandagu reikšti nepasitenkinimą meno kūrinių, eksponatų, garsiai reikšti savo nuomonę.
- Garsiomis kalbomis ir pastabomis negalima blaškyti kitų dėmesio ir trukdyti gidui-ekskursijos vadovui.
- Be grupės vadovo leidimo, draudžiama atsiskirti nuo grupės dalyvių arba atsilikti nuo grupės.
- Jeigu ekskursijos metu yra būtinybė išeiti, dėl tam tikrų priežasčių, būtina atsiklausti grupės vadovo. Be grupės vadovo leidimo išeiti – draudžiama.

VI. SAUGUS ELGESYS KELIAUJANT LAIVAIS IR LĖKTUVAIS

- Prieš kelionę siūlome susipažinti iš enciklopedijų, žinynų, knygų, kelionės aprašymų, istorinių informacijų, susitikimų su buvusiais toje šalyje žmonėmis ir t.t. su tos šalies į kurią vykstate papročiais, tradicijomis, žmonių charakteriu ir pažiūromis, tikėjimu. Tada galėsite kitomis akimis žiūrėti į tos šalies gyvenimą, kultūrą, papročius ir pažiūras.
- Prieš kelionę, turimą medžiagą apie tą šalį, aptarti su grupės dalyviais, nes nepažindami svetimos šalies, galite atsidurti keblioje situacijoje tiek kelionės metu, tiek ir keliaujant toje šalyje.
- Kelionė laivu paprastai trunka ilgai, jeigu tai ne trumpas plaukiojimas palei krantą. Ilga kelionė laivu įpareigoja gerai pasiręngti, nusiteikti psichologiškai. Įpareigoja kelionės dalyvius būti drausmingiems, korektiškiems, mandagiems, laivo personalo ir bendrakeleivių atžvilgiu.

- Dalyviai visos kelionės metu vykdo personalo nurodymus ir laikosi saugos taisyklių. Kai nesilaikoma nustatytų taisyklių, dalyviai ir laivo personalas gali turėti įvairių nemalonumų ir nelaimingų atsitikimų.
- Dideliuose laivuose nereikia pažeisti įpročių, nusistovėjusios laive tvarkos.
- Prieš kelionę kiekvienas dalyvis pasirūpina asmenine vaistinėle, kuri jam reikalinga,- kad nesusirgtų jūros liga, su visomis jos nemaloniomis pasekmėmis. Jeigu jei susirgote, tai geriau pasišalinkite į savo kajutę – ten nepatrauksite kitų keleivių dėmesio. Prieš tai praneškite grupės vadovui apie savo savijautą ir informuokite, kad būsite savo kajutėje. Grupės vadovas turi pasirūpinti jūsų sveikata, jeigu reikia, kreipiasi į laivo medicininę tarnybą.
- Grupės vadovai, įlipę į laivą, visus jiems ir grupės dalyviams rūpimus klausimus išsiaiškina su laivo personalu, supažindina grupės dalyvius, kaip jie turi elgtis, į ką kreiptis vienu ar kitu klausimu.
- Pradedant kelionę, grupės vadovas dar kartą su grupės dalyviais prisimena saugaus keliavimo laivu taisykles (jos būna iškabintos laivo informaciniuose stenduose), kurias reikia vykdyti visos kelionės metu, kad užtikrinti dalyvių saugumą plaukiant laivu.
- Grupės vadovas tiesiogiai atsakingas už grupės dalyvių saugumą ir gyvybę. Todėl kiekvienu atveju, jis turi žinoti kur yra jo dalyviai, ką veikia, kur vaikšto ir t.t. Dalyviai be vadovo leidimo negali pasitraukti iš grupės, turi pasakyti vadovui, kur nori eiti, kurioje laivo dalyje bus ir pan.
- Plaukiant laivu ar skrendant lėktuvu, privalome laikytis visų keleiviams nustatytų taisyklių ir palydovų reikalavimų, be jokių atsisakymų.
- Visur ir visada būti punctualiems, nevėluoti, laiku atvykti į uostus (laivų ir oro uostus), užsiregistruoti, susitvarkyti bagažą ir pan. Laukti kvietimo skrydžiui ar plaukti laivu (skelbiama).
- Nelipti į lėktuvą ar laivą, kol nepasakys, kad leidžiama įlipti. Vienas iš grupės vadovų (vadovo pavaduotojas) įlipa pirmas, o grupės vadovas su palydove praleidžia savo grupės dalyvius. Dalyviai lipa į laivą ar lėktuvą, o pirmas atėjęs vadovo pavaduotojas, padeda grupės dalyviams sėsti į savo vietas, nurodytas bilietuose, kad netrukdytų kitiems keleiviams. Grupės vadovas įlipa paskutinis, įsitikina, kad visi dalyviai sulipo į laivą ar lėktuvą.
- Visiems grupės dalyviams ir vadovams būtina atidžiai išklausti duotą keleiviams informaciją, nurodymus kelionės metu ir juos vykdyti.
- Jeigu skirsdami blogai jaučiatės arba bijote, stenkitės to neparodyti, kad nesudrumstumėte ramybės bendrakeiviams. Jeigu jūsų turimi vaistai nuo pykinimo nepadeda, kreipkitės į savo grupės vadovą ar medicinos darbuotoją, kuris skrenda kartu su jūsų grupe. Jums bus suteikta medicininė pagalba be triukšmo, be baimės.
- Lakstyti, bereikalingai vaikščioti lėktuvo salone draudžiama. Nemandagu garsiai šaukti vardu savo grupės dalyvius, garsiai kalbėtis, juoktis, triukšmauti, kritikuoti keleivius ar jų aprangą ir pan.
- Grupės dalyviai yra drausmingi, kultūringi, paslaugūs savo grupės nariams ir bendrakeiviams, pagyvenusiems žmonėms, seneliams ir neįgaliesiems, mažiems vaikams ir aptarnaujančiam personalui kelionės metu ir laukimo salėse.

VII. ELGESYS PRIE VANDENS TELKINIO

Daug gyvybių kasmet pasiglemžia vandens telkiniai. Pagrindinės nelaimių vandens telkiniuose priežastys – stovyklų, ekskursijų, išvykų ir kelionių vadovų abejingumas, maudymosi ir elgesio prie vandens telkinių taisyklių pažeidimas, pačių moksleivių neatsargumas, nemokėjimas plaukti, neturėjimas gelbėjimosi priemonių. Dažnai tragiškai baigiasi vaikų maudymasis, naudojantis pripučiamais čiužiniais, žaislais. Didelį susirūpinimą kelia, kad vis dar pasitaiko nelaimingų

atsitikimų vandenyje įvairiose stovyklose, ekskursijose ir išvykose. Nelaimingi atsitikimai vandenyje ne atsitiktinumas, o neatsargaus elgesio lengvabūdiškumo, aplaidumo ir daugelio kitų priežasčių bei aplinkybių, su kuriomis įmanoma ir būtina kovoti, pasekmė. Kadangi nelaimingų atsitiktinimų vandenyje priežastys ir aplinkybės metai iš metų kartojasi, yra labai panašios, tikslinga išsamiau supažindinti su nelaimingų atsitikimų vandens telkiniuose reikalavimais:

- kategoriškai draudžiama stovyklų, ekskursijų, išvykų ir žygių dalyviams maudytis nežinomose ir nepatikrintose vietose audros metu, esant blogam orui, ir dideliam rūkui, prastam matomumui;
- geriausia ir saugiausia suorganizuoti maudymosi atitvertuose pliažuose ir budint gelbėjimo valtimis. Stacionarinės stovyklos, vaikų ir paauglių poilsiavietės turi specialiai jų dalyviams įrengtus pliažus, maudyklas. Jeigu nėra įrengtų maudyklų, grupių vadovai privalo patikrinti parinktos maudymosi vietos gylį, dugno saugumą. Tik įsitikinęs visišku saugumu, leidžia maudytis ne daugiau kaip 8 vaikams vienu metu, atitinkamai pažymėtose maudymosi vietose, kurių kiekvienam skiriama 4 m²;
- stacionarių stovyklautojų maudymąsi suorganizuoja instruktorius -plaukimo vadovas). Kitose stovyklose – grupių vadovai ar kiti asmenys, mokantys gerai plaukti ir apmokyti skęstančiųjų gelbėjimo būdų;
- besimaudančiuosius stebi renginio vadovas. Į pagalbą galima pasitelkti tėvus, moksleivius - gerus plaukikus, mokančius gelbėjimo technikos, ar kitus patikimus asmenis. Tačiau patikėti visiškai jiems besimaudančių priežiūrą – draudžiama. Tik gerai suorganizuotas maudymasis padeda išvengti nelaimių vandens telkiniuose;
- maudymosi metu, medicinos darbuotojas, kartu su plaukimo vadovu ir grupių vadovais, būna maudymosi vietoje. Jeigu ekskursijos, išvykos metu nėra medicinos darbuotojų, plaukimo vadovų, už maudymąsi atsako grupės vadovas. Vieniems dalyviams maudytis griežtai draudžiama. Pažeidusiems maudymosi taisykles, taikomos drausminės nuobaudos;
- kad išvengti nelaimingų atsitikimų vandenyje, rekomenduojama vienu metu maudytis ne daugiau 8 dalyvių (mažesnę skaičių nustato grupės vadovas, atsižvelgiant į vietos sąlygas, mokinių sveikatos būklę, amžių, oro sąlygas ir pan.). Jeigu maudytis norinčių yra daugiau, tai tuomet dalyviai suskirstomi grupėmis (vieni išsimaušo, kiti pradeda ir pan.). Jeigu grupė turi valčių, jos turi būti parengtos panaudoti gelbėjimui maudymosi metu;
- draudžiama maudymosi metu šūkauti, nes šauksmas vandenyje yra pagalbos prašymo signalas;
- jeigu maudymasis vyksta upėje, tai esant tėkmei ne didesnei kaip 0,5 m per sekundę, gylis neturėtų viršyti 1,3 m. Vadovas turi atsižvelgti į mokinių amžių, ūgį, sveikatos būklę ir nustatyti visiškai saugų gylį. Žemesniųjų klasių moksleiviams – ne didesnę kaip 0,7 – 1 metro gylio;
- kategoriškai draudžiama vaikams ir paaugliams stovyklų, ekskursijų, kelionių, išvykų dalyviams, nardyti, šokinėti iš valtys ar nuo stataus skardžio, kranto, maudytis temstant ir tamsiu paros metu, nenumatytomis dienos režimo valandomis, be vadovo ar plaukimo vadovo leidimo;
- kategoriškai draudžiama vieniems dalyviamsirstyti valtimis;
- suorganizavus plaukimą valtimis, grupės vadovas ar plaukimo vadovas (rekomenduojama abiem kartu) patikrina ar valtys praėję techninę apžiūrą, ar turi gelbėjimo priemones (liemenės, gelbėjimo ratai, virvės ir pan.). Ar valtys šeimininkas – suaugęs žmogus, mokantis gerai plaukti ir apmokytas gelbėjimo būdų, sugeba gerai techniškai irkluoti;
- valtimis galima vežti tik leistiną asmenų skaičių, kuris nurodomas ant valtys borto.
- neleistina toliau plaukti, kaip 100 metrų nuo kranto. Nemokantys gerai plaukti, prieš sėsdami į valtį, užsideda liemens. Kitas gelbėjimo inventorių sudedamas į valtį.

VIII. ELGESYS ŽAIDIMŲ IR ATRAKCIONŲ METU

Nemažai renginių organizuojama pačiose stovyklose – jų teritorijose, poilsiavietėse, turistinių žygių, kelionių, išvykų metu. Įvairių švenčių, konkursų, varžybų, žaidimų ir kitų renginių metu, garantuojant dalyvių saugą, tinkamų sąlygų sudarymą, vertėtų atkreipti dėmesį:

- vadovams, ypač būti dėmesingiems kai vaikai žaidžia specialiose žaidimų, atrakcionų vietose. Laikytis nustatytų saugos reikalavimų. Nuolat tikrinti esančių stovyklose, poilsiavietės teritorijoje žaidimų ir sporto įrenginių techninę būklę, kad išvengti trumų ir nelaimingų bei mirtinų atsitikimų;
- prieš renginius patikrinti elektros įrenginių, apšvietimo techninę būklę, greitai įsiliepsnojančių medžiagų naudojimą, kur, kaip ir kada bus naudojami fejerverkai, raketos ir kt. Įsitikinti inventoriaus, kuris bus naudojamas renginio metu techniniu tvarkingumu;
- ypač atkreipti dėmesį į sūpuoklių saugų įrengimą ir eksploatavimą, naudojimosi jomis taisykles. Dažni atvejai, kai vaikai ir paaugliai suradę sūpuokles ne stovyklos teritorijoje, o dalyvaudami turistiniuose žygiuose, išvykose, ekskursijose, be vadovo leidimo, neįsitikinę jų saugumu, puola suptis, pažeisdami jų naudojimosi taisykles. Blogai įtvirtintos, įrengtos sūpuoklės – traumų, nelaimingų atsitikimų ir net mirties atvejų priežastis. Dar blogiau, kai grupės vadovai neperspėja, neinstruktuoja, nekreipia dėmesio ką jų grupės dalyviai veikia, aplaidžiai žiūri į naudojimosi sūpuoklėmis taisykles, neužtikrina saugos reikalavimų.
- nors po II pasaulinio karo praėjo daug dešimtmečių, tačiau jo pėdsakai išliko iki mūsų laikų. Iš po žemių iškyla karo liekanų: minosvaidžio minų, artilerijos sviedinių, granatų, nesprogusių bombų ir pan. Visos pavojingos! Tokių radinių vaikai ir paaugliai randa stovyklaudami, keliaudami, ekskursuodami, grybaudami ir uogaudami, atlikdami įvairius kasinėjimo darbus (archeologinių, geologinių ekspedicijų metu ir pan.), tvarkant stovyklų teritorijas. Radus tokias karo liekanas, jokių būdu neliesti, neardyti, nesprogdinti, nemesti į laužą, o pranešti grupės vadovui. Vadovo pareiga pažymėti tokių radinių teritoriją, kad kiti neužliptų, ir pranešti policijai, artimiausiam kariniam daliniui. Tokie radiniai ypač pavojingi vaikų gyvybei. Dar nemažai yra atvejų, kai vaikai, o ir suaugusieji susisprogdina vien tik dėl neatsargumo su šiomis karo liekanomis. Visoje Lietuvos teritorijoje pilna karo liekanų, ypač buvusiuose sovietų kariniuose poligonuose, karinėse teritorijose.
- Surengtuose seminaruose saugos klausimais būtina apie tai instruktuoti grupių vadovus ir dalyvius, kaip elgtis konkrečiu atveju, radus tokias karo liekanas. Tai aktualu ne tik stovyklų, ekskursijų, ekspedicijų dalyviams ir vadovams, bet visiems, kurie dirba su vaikais ir paaugliais, jų tėvais ir bendruomene.
- Kategoriškai draudžiama stovyklų, ekskursijų, ekspedicijų, išvykų ir kelionių dalyviams lankytis buvusiuose kariniuose poligonuose, karinių dalinių teritorijose, kuriose neužtikrintas visiškas saugumas.

IX. BENDRI SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI

- Laiku atvykti į turizmo renginį.
- Vykdyti turizmo vadovo (mokytojo) nurodymus.
- Griežtai laikytis šių Mokinių turizmo renginių saugos, sveikatos ir elgesio taisyklių.
- Neatsiskirti nuo grupės.
- Laikytis saugaus eismo taisyklių.
- Būti drausmingai, mandagiais; netriukšmauti, nerėkti.
- Kultūringai elgtos visuomeniniame transporte, laikytis etiketo taisyklių.
- Nešiukšlinti viešose vietose, viešajame transporte.
- Elgtis draugiškai ir būti dėmesingais vienas kitam.
- Atlikti turizmo vadovo (mokytojo) ar kito pedagogo paskirtas užduotis.

Gamtoje:

- draudžiama teršti gamtą, naikinti arba žaloti medžius, gyvūnus ir t.t.;
- kūrenti laužus galima tik specialiai tam įrengtose laužavietėse ir stovyklavietėse;
- draudžiama deginti atliekas, mėtyti degančius degtukus, naikinti priešgaisrinius įrenginius.

X. VEIKSMAI PO IŠVYKOS

- Padėti sutvarkyti išvykoje naudotas priemones, inventorių.
- Palikti po savęs tvarką ir švarą.
- Atsiskaityti už atliktas užduotis ar jas pateikti išvykos vadovui (mokytojui).
- Informuoti tėvus (globėjus) apie išvykos rezultatus, elgesį.
- Saugiai grįžti namo.

Atminkite!

- Dažnai nepagalvojame, jog iš mūsų elgesio įvairiose situacijose sprendžiama apie visos tautos kultūrą, ypač lankantis užsienio valstybėse.
 - Būdami atsargūs, paslaugūs vienas kitam, laikydamiesi saugos taisyklių, keliaujant viešuoju transportu, išvengsime nelaimingų atsitikimų, traumų.
 - Neįmanoma viską surašyti į taisykles, nes yra daug ir nerašytų taisyklių. Svarbu būti mandagiems, paslaugiams, drausmingiems, vykdyti transporte nurodytas saugos taisykles, tuomet ir kelionė bus laiminga, be traumų ir netekčių.
-

IŠVYKOJE DALYVAUJANČIŲ VAIKŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKTAVIMŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS

Išvykos maršrutas: _____

Išvykos data: _____

Mokyklos direktoriaus įsakymo data ir Nr.: _____

Instruktavimo data: _____

Trumpas instruktažo turinys: _____

[illegible]

Instruktažo vykdytojo pareigos, vardas, pavardė, parašas : _____

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Irena Kerulienė
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-09-01 Nr. V-6
Adresatas	-
Pasirašymo, tvirtinimo, vizavimo paskirties parašą (-us) sukūrusio (-ių) asmens (-ų) pareigos, vardas (-ai), pavardė (-ės), data	-
Pagrindinio dokumento priedų ir priedamų dokumentų failų skaičius	0
Papildomi metaduomenys	Dokumentas suformuotas DVS „Kontora“.
